

Posudek vedoucí bakalářské práce

Bakalářská práce studentky kombinované formy studia **Mgr. Silvie Duškové** s názvem „*Proces z let 1746 až 1748 s tzv. Novobydžovskou izraelitskou sektou*“ zpracovává téma, jež se v minulosti již stalo objektem zájmu několika badatelů. Předkládaná práce přináší nejen nové poznatky, které se podařilo získat z doposud nevytěžených pramenů, ale umožňuje nahlížet na průběh procesu z několika zorných úhlů: pohledem postupu státních úřadů a krajské správy na jedné straně a církevních úřadů na straně druhé. Své závěry autorka dokládá i citacemi z latinských a německých pramenů. Takto komplexně doposud případ, jenž je jedním z posledních větších procesů s kacíři před reformami státní správy a vydáním nového trestního zákoníku, nikdo nezpracoval. Současně je třeba dodat, že ani tento výzkum neprokázal podíl židů na vzniku sekty.

Práce čítá 82 stran. Jazyková a stylistická úroveň bakalářské práce je na dobré úrovni. Pochválit je možno i kvalitu transkripce dobových textů. Znalost citační normy ČČH si autorka osvojila. Struktura práce je logická a odpovídá potřebám výzkumu tématu. V úvodu studentka srozumitelně formulovala téma, cíle a strukturu své bakalářské práce a uvedla literaturu a prameny ke sledované problematice, jež bude využívat. Neopomenula v této souvislosti i nastínit, do jaké míry bylo téma doposud zpracováno. Už na těchto řádcích dokládá velký nadhled, který uchopením a zpracováním problematiky získala.

V první kapitole se autorka soustřeďuje na geografické vymezení lokality, z níž pocházeli obvinění. Představuje tak oblast Novobydžovska a Chlumecka, a to zvláště v historickogeografických souvislostech, kdy neopomíjí zvláštní zaměření na dobu před vypuknutím procesu. Ve druhé a třetí kapitole se postupně soustřeďuje na výklad politické a hospodářské situace a nastínění právního systému a vztahu státu a církve ve sledované době. Své místo – potřebný kontext – má i čtvrtá kapitola přibližující tehdejší pohled na rouhání, kacířství a odpadnutí od víry. Hlavní částí práce je pátá kapitola, která přináší chronologicky popis průběhu procesu, a to pohledem státní správy a krajského úřadu na jedné straně a na druhé optikou církevních úřadů. Sledujeme tak události od odhalení sekty až po vynesení rozsudku ze strany světské i církevní moci. Proces byl ukončen exkomunikací z církve, popravou předních členů sekty a odsouzením k nuceným pracím nebo veřejným vyznáním katolické víry. Autorka práce se v rámci šesté kapitoly – epilogu – věnuje naplnění trestů, kde mj. vzpomíná popravu novobydžovského rabína z roku 1750, kterou ve své práci zachytil J.

Prokeš, nicméně aktuálně nejsou dostupné žádné prameny, které by tuto skutečnost potvrzovaly. Všichni autoři tuto informaci přebírali od něho. Na tomto příkladu je možno doložit, s jakou precizností autorka pracovala s údaji v literatuře, jak je komparovala, hledala jejich inspirační zdroj. Maximálně se snažila potřebné dohledat v archivních institucích a dát získané poznatky do souvislostí.

V závěru autorka shrnula své poznatky a nastínila další možnosti výzkumu problematiky. Poté připojila seznam použitých pramenů a seznam příloh, jmenovitě tabelární přehled 120 podezřelých a souzených osob z procesu, fotokopii listu novobydžovského děkana Jana Josefa Eschericha arcibiskupské konzistoři z roku 1747, nařízení krajských hejtmanů týkající se uvěznění ovčáka Jana Vacka a v neposlední řadě jednoho matričního záznamu.

Předkládanou bakalářskou práci, jež splnila stanovené cíle a zcela odpovídá požadavkům kladeným na tento typ absolventské práce, velmi ráda doporučuji k obhajobě. Studentka prokázala, že je připravena i k dalším náročným badatelským výzvám.

V Hradci Králové 12. srpna 2022

doc. PhDr. Jana Vojtíšková, Ph.D.

